

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

ՅԵՆԴՐԻՂ ԹԵՏԻՆԳՄՈ ԹԵՏԻՄԱՏ
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Presse og Information

PRESSEMEDDELELSE NR. 42/06

16. maj 2006

Domstolens dom i sag C-372/04

The Queen, på anmodning af Yvonne Watts mod Bedford Primary Care Trust og Secretary of State for Health

FORPLIGTELSEN TIL AT AFHOLDE UDGIFTER TIL HOSPITALSBEHANDLING I EN ANDEN MEDLEMSSTAT GÆLDER TILLIGE EN NATIONAL SUNDHEDSTJENESTE, DER YDER BEHANDLINGEN VEDERLAGSFRIT

For at have ret til at give en patient afslag på tilladelse til at blive behandlet i udlandet med den begrundelse, at der foreligger ventetid på hospitalsbehandling i bopælsstaten, skal NHS (den britiske National Health Service) godtgøre, at fristen ikke overskrider den medicinsk rimelige frist, i lyset af patientens helbredstilstand og lægelige behov.

I henhold til fællesskabsretten er det inden for rammerne af blanket E 112-ordningen muligt at anmode om tilladelse til at rejse til udlandet for dér at modtage behandling. Der kan ikke gives afslag på tilladelsen, hvis den pågældende behandling normalt ydes i bopælsmedlemsstaten, men i et givet tilfælde ikke her kan ydes rettidigt. Sygekassen er derfor forpligtet til at refundere patientens udgifter til behandling.

Yvonne Watts, der led af osteoarthritis i begge hofter, rådførte sig med Bedford PCT (Bedford Primary Care Trust) om muligheden for at få foretaget en operation i udlandet inden for rammerne af blanket E 112-ordningen. I forbindelse med behandlingen af anmodningen blev hun i oktober 2002 undersøgt af en speciallæge, der betegnede hendes tilfælde som et »rutine-tilfælde«, hvilket betød, at hun måtte vente ca. et år på at få foretaget en operation. Bedford PCT gav afslag på anmodningen om at udstede blanketten til Yvonne Watts, med den begrundelse, at behandlingen af patienten kunne ydes »inden for en frist, der er i overensstemmelse med målsætningerne i statens plan for social sikring«, og derfor »rettidigt«. Yvonne Watts anlagde sag for High Court of Justice med påstand om annullation af afgørelsen om afslag.

Som følge af en forværrelse af den sundhedsmæssige tilstand blev Yvonne Watts i januar 2003 igen undersøgt, og det blev fastsat, at hun ville blive opereret i løbet af tre til fire måneder. Bedford PCT fastholdt sit afslag. I marts 2003 fik Yvonne Watts imidlertid foretaget en hofte transplantation i Frankrig, til et beløb af 3 900 GBP, som hun selv betalte. Hun videreførte derfor sagen for High Court of Justice, og anmodede tillige om refusion af de udgifter til lægebehandling, hun havde haft i Frankrig. High Court of Justice forkastede sagen med den begrundelse, at Yvonne Watts ikke havde været udsat for »ikke rettidighed«, efter at hendes sag var blevet prøvet på ny i januar 2003. Yvonne Watts og Secretary of State for Health har appelleret afgørelsen. På denne baggrund har Court of Appeal forelagt De Europæiske Fællesskabers Domstol spørgsmål om rækkevidden af forordning nr. 1408/71 og af traktatens bestemmelser om fri udveksling af tjenesteydelser.

Rækkevidden af forordning nr. 1408/71 ¹

Domstolen bemærker for det første, at den kompetente institution inden for rammerne af forordning nr. 1408/71 kun giver forhåndstilladelse til afholdelse af udgifter til behandling i udlandet, hvis behandlingen ikke kan ydes inden for den frist, der normalt er nødvendig for at blive behandlet i bopælsmedlemsstaten.

Domstolen fastslår, at institutionen, for at have ret til at give afslag på tilladelsen med den begrundelse, at der foreligger en ventetid, **skal godtgøre, at den frist, der følger af målsætninger i planlægningen og administrationen af hospitalernes tilbud, ikke overskrider den rimelige frist, under hensyn til en objektiv, medicinsk vurdering af patientens lægelige behov, der foretages på baggrund af patientens sygdomstilstand, baggrunden for og den forventede udvikling af sygdommen, omfanget af patientens smerter og/eller arten af hans handicap på tidspunktet for anmodningen om tilladelse.**

Desuden skal fastsættelsen af ventetiderne være fleksibel og dynamisk, så den frist, der oprindeligt er blevet meddelt patienten, på grund af en eventuel forværrelse af helbredstilstanden, der indtræder efter en første anmodning om tilladelse, kan tages op til fornyet overvejelse.

I denne sag tilkommer det den forelæggende ret at efterprøve, om den ventetid, som den kompetente NHS-enhed har gjort gældende, overskred den medicinske rimelige frist, henset til situationen og patientens lægelige, individuelle behov.

Rækkevidden af den fri udveksling af tjenesteydelser

Domstolen finder, at et tilfælde som det omhandlede, hvor en patient, hvis helbredstilstand kræver hospitalsbehandling, rejser til en anden medlemsstat, for dér at modtage behandlingen mod vederlag, **er omfattet af bestemmelserne vedrørende den fri udveksling af tjenesteydelser**, uafhængigt af den måde, hvorpå det nationale system, som patienten er omfattet af, fungerer, og til hvilket patienten efterfølgende har indgivet sin anmodning om refusion.

¹ Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14.6.1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2.12.1996 (EFT 1997 L 28, s. 1).

Dernæst bemærker Domstolen, at den ordning med forhåndstilladelse, der er forudsætningen for, at NHS refunderer udgifterne til hospitalsbehandling i en anden medlemsstat, afholder, eller endog forhindrer de pågældende patienter i at rette henvendelse til personer, der yder hospitalsbehandling, og som er etableret i en anden medlemsstat, og den udgør såvel for patienterne som for tjenesteyderne en hindring for den frie udveksling af tjenesteydelser.

Imidlertid er Domstolen af den opfattelse, **at en sådan hindring kan begrundes i tvingende hensyn**. Den fastslår nemlig, at på baggrund af ønsket om at sikre en tilstrækkelig og vedvarende adgang til hospitalsbehandlinger af god kvalitet, og at sikre styring af omkostninger samt undgå ethvert spild af økonomiske, tekniske og menneskelige ressourcer, er kravet om at den nationale ordnings udredning af udgifter til påtænkt hospitalsbehandling i en anden medlemsstat betinges af en forhåndstilladelse, en foranstaltning, der er både nødvendig og rimelig.

Det er ikke desto mindre nødvendigt, at de betingelser, der fastsættes for meddelelse af en sådan tilladelse, er berettigede i de nævnte tvingende hensyn, og at de opfylder kravet om forholdsmæssighed. **Det er imidlertid ikke i reglerne for NHS præciseret, hvilke kriterier der gælder for meddelelse af eller afslag på den forhåndstilladelse, der er nødvendig for at få refunderet de udgifter til behandling, der er udført inden for rammerne af en anden medlemsstats hospitalssektor. Disse regler lægger ikke en ramme for de kompetente nationale myndigheders skønsudøvelse på dette område. Mangelen på juridiske rammer gør det desuden vanskeligt at foretage en domstolsprøvelse af afgørelserne om afslag på tilladelse.**

I den forbindelse fastslår Domstolen, at såfremt den frist, der fremgår af sådanne ventelister, i det enkelte tilfælde viser sig at overskride den frist, der ud fra en objektiv, medicinsk vurdering af de samlede omstændigheder, der kendetegner patientens tilstand og lægelige behov, er rimelig, må den kompetente **institution ikke afslå at meddele tilladelsen med begrundelse i, at der foreligger ventelister, et indgreb i den almindelige prioritetsrækkefølge**, der er fastsat ud fra den hastende karakter af de sager, der skal behandles, de **vederlagsfri hospitalsbehandlinger**, forpligtelsen til at afse **særlige økonomiske midler** med henblik på afholdelse af udgifterne til den påtænkte behandling i en anden medlemsstat og/eller en **sammenligning af prisen** for behandlingen med prisen for en tilsvarende behandling i bopælsmedlemsstaten.

På baggrund heraf er de myndigheder, der er ansvarlige for en national sundhedstjeneste som NHS, forpligtede til at fastsætte mekanismer for refusion af udgifter til hospitalsbehandling af patienter i en anden medlemsstat, hvilke patienter den pågældende tjeneste ikke kan tilbyde den nødvendige behandling inden for en frist, der er medicinsk rimelig.

De nærmere bestemmelser om refusion

Domstolen fastslår, at **en patient, som har fået tilladelse til at modtage hospitalsbehandling i en anden medlemsstat (behandlingsstaten), eller har fået et ugrundet afslag på tilladelsen, på den kompetente institutions bekostning har krav på behandlingen efter bestemmelserne i behandlingsstatens lovgivning, som om patienten var omfattet heraf.**

I det tilfælde, hvor udgifterne ikke refunderes fuldstændigt, indebærer patientens genindsættelse i den retsstilling, vedkommende ville have haft, hvis den nationale sundhedstjeneste, som vedkommende er omfattet af, havde været i stand til vederlagsfrit, og inden for en medicinsk

rimelig frist, at tilbyde en behandling, der svarer til den behandling, der blev udført i den pågældende behandlingsmedlemsstat, en supplerende forpligtelse for den kompetente institution til at refundere patienten forskellen mellem dels det beløb, der svarer til udgiften til denne tilsvarende behandling i bopælsmedlemsstaten, med en øverste grænse svarende til de udgifter, der er opkrævet for behandlingen i behandlingsstaten, dels det beløb, som denne medlemsstats institution i henhold til egen lovgivning har refunderet, såfremt det første beløb overstiger det andet. **Omvendt** skal den kompetente institution, **hvis udgifterne, der er opkrævet i behandlingsstaten overstiger** udgifterne til en tilsvarende behandling i bopælsmedlemsstaten, ikke **dække forskellen mellem udgifterne** til hospitalsbehandling i de to medlemsstater i videre udstrækning, end hvad en tilsvarende behandling ville have kostet i bopælsmedlemsstaten.

For så vidt angår **udgifter til rejse og ophold** afholdes de kun, for så vidt som den kompetente medlemsstats lovgivning foreskriver en forpligtelse om en tilsvarende afholdelse af udgifter som led i en behandling, der ydes på et lokalt hospital, der er omfattet af disse bestemmelser, idet den kompetente institutions forpligtelse kun vedrører udgifterne til lægebehandling, som patienten har modtaget i behandlingsstaten.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

Dokumentet foreligger på følgende sprog: alle

*Dommen er tilgængelig på Domstolens websted
<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=DA>
normalt fra ca. kl. 12.00 CET på afsigelsesdagen.*

*Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Gitte Stadler
på tlf.: (352) 4303 3127 eller fax: (352) 4303 3656*

*Billeder fra domsafsigelsen kan fås via
»Europe by Satellite« hos*

*Europa-Kommissionen, GD for Presse og Kommunikation,
L-2920 Luxembourg: tlf. (00352) 4301 35177 - fax (00352) 4301 35249, eller
B-1049 Bruxelles, tlf. (0032) 2 2964106 - fax (0032) 2 2965956.*